

Detaljplan Ernst Fontells Plats

PM Belysning
2024-10-07

Beskrivning av arbetet

Under början av 2022 genomfördes fyra möten om gestaltungsfrågor inom arbetet med framtagande av granskningshandling för detaljplan för verksamheter och kategoribostäder vid Smålandsgatan. Det sista av dessa möten koncentrerades på belysning som en viktig del av gestaltningen.

Metodiken som användes för att beskriva förutsättningarna inför kommande projektering av den belysning som staden, såväl som exploatörerna, tillför området utgick från "Göteborgs Stads riktlinjer för belysning" framtagen av Trafikkontoret.

För att täcka in belysningens mångfacetterade funktion ska kartläggningen för en platsanpassad belysning utgå från grundbegreppen identitetsskapande, rumsskapande, sociala, biologiska och tekniska förutsättningar.

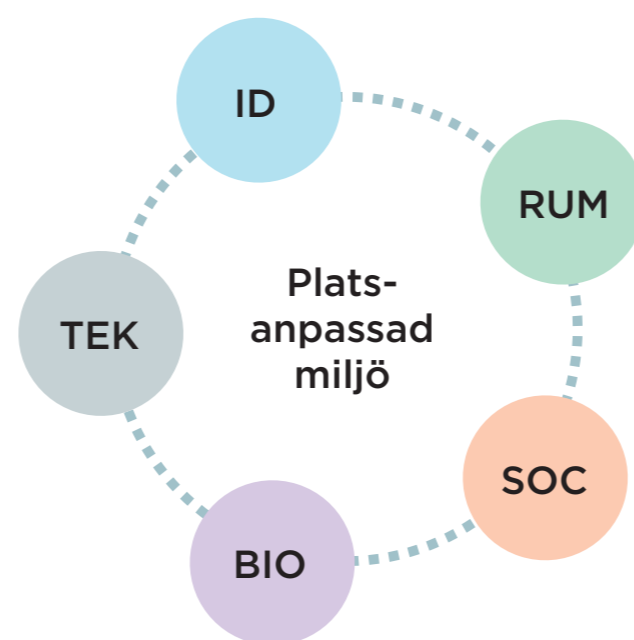
Hållbara ljusmiljöer skapas när belysningen tar hänsyn till platsens och projektets specifika förutsättningar och en tidig samverkan sker mellan de olika fastighetsägarna och staden som genom trafikkontoret kommer att stå för allmän plats.

Arbetet har sammanfattats med en kartbild och en lista som beskriver viktiga tankar. Denna åtföljs av rekommendationer inför fortsatt arbete.

Sist i dokumentet ligger arkitektkontorets sammanfattning av förutsättningar för projektet och de punkter från workshop 7/3 2022 som fortfarande är aktuella för projektet.

Dokumentet bygger i huvudsak på material som tagit fram i arbetet med detaljplan för Smålandsgatan. Inför samråd för detaljplan för Ernst Fontells plats har materialet genomgått viss revidering och komplettering för att uppdateras till den nya detaljplanens inriktning som innebär ett mindre planområde och en ny park i anslutning till Bohusgatan.

Fortsatt arbete: Tanken är att karta och lista under rubriken "Gatu- och parkrummets möte med kvartersmark" kompletteras under fortsatt planarbete med en check-lista vilken används i bygglovskedet för att granska belysnings- och skyltkoncept. Det används också som underlag vid Trafikkontorets projektering av allmän plats.

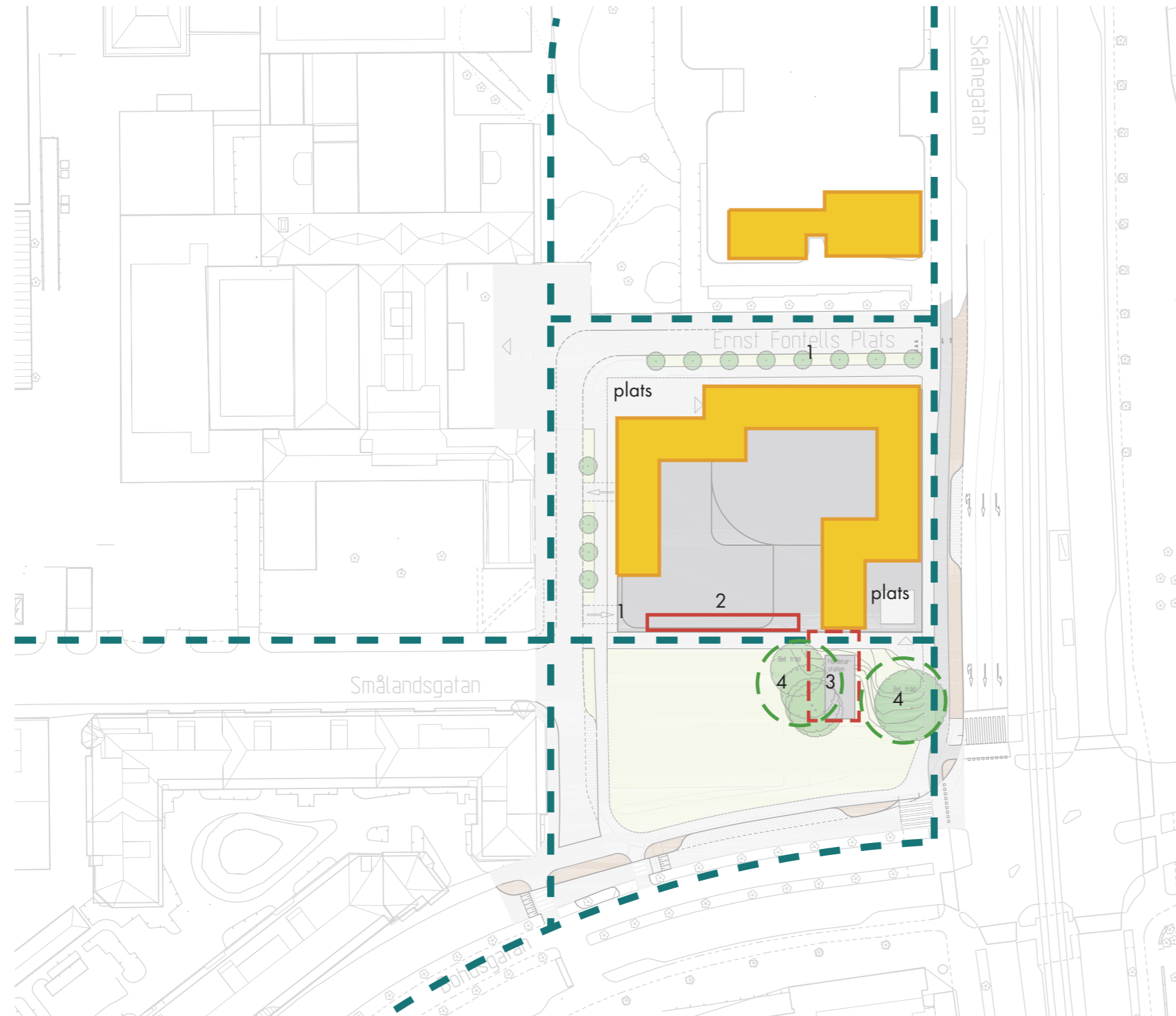

En sammanfattning av belysningens roll, arbetsprocessen och samspelet mellan ljusets förutsättningar för hållbar stadsutveckling.

www.goteborg.se

Gatu- och parkrummets möte med kvartersmark

- Upplysta bottenvåningar med generös våningshöjd, lokaler och verksamheter. Högre upp i husen släcks kontorsplanen ned med tidsstyrning
- Effektbelysning på kvartersmark:
Teknisk specialbelysning:
 1. Infart garage
 2. Fasad mot söder.
 3. Fördelarstation
- Viktiga gångstråk genom området
- Platsbildningar vid entréer
- Belyst grönska park
 4. Större träd

Identitetsskapande förutsättningar

- » Stora glaspartier i bottenvåningarna bidrar till ljus och värme i gaturummet
- » Nytt Polishus: Tegelmassiv på kraftigt betonad sockelvåning med relief .
- » Grönska; lyft fram trädrader och Garnisonsparken

Rumsliga förutsättningar

- » Belysning på befintlig fördelarstation bidrar till trygghet i parken.
- » Den södra fasaden på nya polishuset belyses och bildar fond i parken.

Sociala förutsättningar

- » Människor rör sig i området dygnet alla timmar
- » Stråk genom Garnisonsparken med gående och cyklisterna från Ullevigatan och Stampen, barn rör sig vintertid genom området i mörker till skola och träningar.
- » Belysning längs viktiga gångstråk främjar trygghet

Biologiska förutsättningar

- » Djurlivet i området, insekter och fåglar, kan lockas mot ej avskärmad och stark belysning vilket bl a leder till insektsdöd

Tekniska förutsättningar

- » Ljustemperatur så det känns behagligt att vistas i gatumiljö och på takterrasser.
- » Energieffektiva armaturer
- » Nya Polishusets infarter och entréer viktigt att kunna möta funktionskrav (ej beskrivet vilka de är)
- » Ljuskällor uppstår vid evenemang och matcher på nya och gamla Ullevi
- » Ljuskällor skapas under byggperioden

Viktigt att reflektera över

- » Hur rimmar funktionskraven vid infarten till garaget Nya Polishuset med gångstråket i Smålandsgatans förslängning?

- » Verksamhetens belysning styrs av arbetsmiljökrav och funktion.
- » Kan det tekniskt styras så att de kontor som är obemannade kvällar och nätter släcks ned?
- » Kan gatuträd och parkträd belysas utan att det får negativa konsekvenser för djurlivet, t ex genom årstidsstyrd belysning?
- » Belysning kring polishuset har till syfte att öka säkerheten samt att skapa trygghet för de som rör sig i området.
- » Hur kombineras belysning för människors trygghet med att undvika negativa konsekvenser för insekter och fåglar, t ex genom att arbeta med belysningens omfattning, våglängd och ljuskällornas avskärmning?
- » Hur är byggplatserna belysta? Säker arbetsmiljö för de som arbetar är prioriterat under byggnation.

Nytt Polishus, FFAB

Text Wingårdhs

Rumsliga förutsättningar:

- » Arkitekturen, tegelmassivet, i den nya byggnaden och den kraftigt betonade sockelvåningen med sin djupa relief kan förstärkas och beskrivas av belysning.

Identitetsskapande förutsättningar:

- » Den södra fasaden på nya polishuset belyses och bildar fond mot söder och Bohusgatan.

Sociala förutsättningar

- » Transparent, aktiv befolkad bottenvåning stärker tryggheten
- » Biologiska förutsättningar
- » Exteriör ljussättning som undviker light pollution.

Tekniska förutsättningar

- » I gatuplan, vid infarter och entréer viktigt att kunna möta funktionskrav

Work Shop 7/3 2022 (frågor som berör nya polishuset)

Deltagare exploitörer/fastighetsägare med arkitekter, tjänstemän från stadsbyggnads- och trafikkontoret

Identitetsskapande förutsättningar

- » Relief, påkörningsskydd, betonad sockel, massa, trygg (nytt Polishus)
- » Vackra avslut av högdelar
- » Tydliga entréer
- » Samordna belysningskoncept för de olika delarna
- » Bänkar/gatumöbler
- » Takbelysning

Rumsliga förutsättningar

- » Mindre rumsbildningar intill Skånegatans stora gaturum
- » Smålandsgatans långsmala rum

Sociala förutsättningar

- » Trygghet behöver främjas
- » Belysning i mänsklig skala ger trygghet
- » Människor rör sig i området dygnets alla timmar
- » Belysning i ansiktsnivå behövs

Biologiska förutsättningar

- » Bostäder: undvik ljusföroreningar och störande ljus
- » Återhållsamt, tidsreglerad belysning, släck ner i kontoren nattetid

Tekniska förutsättningar

- » Ledningar tar plats i Smålandsgatan
- » Trädrader